

Liefde is..... verbinden

Gezamenlijke dienst van RCN de Flaasbloem en de Ledevaertkerk

Zondag 23 augustus 2020

Ds. Sara Dondorp

Bijbellezing: Lucas 7:36 t/m 8:1

Verhaal voor de kinderen

Wij horen hier vandaar een verhaal over een vrouw die heel veel spijt heeft. Zoveel spijt, dat ze er verdrietig van is. Misschien hebben jullie dat ook wel eens. Dat je iets heel ergs hebt gedaan, iets wat je niet meer kunt terugdraaien. Zoals Koen, die zijn buurmeisje Emmy een flinke duw had gegeven. Gewoon om haar te plagen, omdat Emmy hem aan het plagen was. Dat deden ze wel vaker, gewoon voor de lol. Maar soms gaat het mis. Koen gaf Emmy een duw en Emmy viel om. Pardoes in de brandnetels en de bramen. Emmy zat onder de schrammen en rode bulten. Het deed heel veel pijn. Emmy was dan ook heel boos. Emmy liep naar huis en wilde Koen voorlopig niet meer zien. Koen vond het heel erg voor Emmy en zelf werd hij er ook verdrietig van. Hij wilde heel graag dat het weer goed werd. Maar die schrammen en rode bulten waren niet zomaar weg. Je moet Emmy om vergeving vragen, had zijn moeder gezegd. En misschien kan je een potje zalf meenemen, tegen de jeuk. Dat deed Koen. Hij nam een potje zalf mee. En een vel plakplaatjes voor Emmy. De mooiste plakplaatjes die hij thuis had. Hij wist dat Emmy ze ook mooi vond. Meteen toen hij Emmy zag, barstte hij in huilen uit. Zo verdrietig was hij erover. En hij vond het vervelend dat hij zijn tranen niet de baas kon. Emmy moest ook huilen, en samen huilen ze een potje. Ik wil ook dat het weer goed is, zij Emmy. Ik zal nooit meer zo hard duwen, zei Koen. Nou, lachte Emmy, dat mag wel hoor, als het maar niet naast de brandnetels is! En toen moesten ze er samen om lachen.

Inleiding bij het thema

Liefde is.... vul maar aan. U kent vast de tekeningetjes wel. Liefde is samen zijn, iets liefs voor elkaar doen, noem maar op. Het is een mooi thema. Maar die tekeningetjes belichten vooral de zoete variant. Liefde als suikerwerk. Romantisch of soms zelfs een beetje klef. Over dat soort liefde gaat het hier niet. Je zou kunnen zeggen dat de Bijbel de hartige variant laat zien. Liefde die lastig is, liefde die schuurt. Maar vooral: liefde die breder is dan tussen minnaars van welke gaardheid dan ook. Liefde tussen ouders en kinderen, broers en zussen, vrienden, burens, mensen die samen een ideaal delen. Wij zouden het dan eerder solidariteit, loyaliteit of betrokkenheid noemen. Kortom: verbondenheid. Liefde is dat mensen bereid zijn tot verbinden. Dat is vandaag het thema van de dienst. En misschien hoort gastvrijheid er ook wel een beetje bij. We lezen een verhaal over verschillende vormen van verbondenheid. Jezus is te gast bij een farizeeër. Dan komt er een onbekende vrouw binnen. De evangelist Lucas vertelt alleen dat ze bekend stond als zondaar, niet haar naam of wie ze is. Een anonieme vrouw. Wij zijn geneigd aan Maria Magdalena te denken. Zij heeft van de traditie het stempel 'zondige vrouw' gekregen. Volgens mij zegt dat meer over de mannen die de traditie vorm gaven dan over de liefde van Maria Magdalena, of deze anonieme vrouw. Waar het om gaat is dat deze vrouw zich verbonden voelt. Liefde is verbinden....

Overdenking

Gemeente van Jezus Christus,

Mijn oudtante wist het zeker: als de worteltjes met liefde geschraapt zijn, of de aardappels met liefde geschild, kan je dat heel goed proeven. Dan gaf het niet als het niet helemaal perfect gebeurde. Als piepjong achternichte was ik daar een beetje sceptisch over, maar de bevoegenheid van mijn oudtante was aanstekelijk. Volgens de familietraditie liep ze over van naastenliefde. Ze was in staat de bloemkool aan de burens weg te geven en voor zichzelf de bloemkoolbladeren te koken. In mijn vaders familie werd ze vereerd als een halve heilige. Zij had de gave haar verbondenheid met mensen te laten zien. En vervolgens werkte het vertellen van de sterke verhalen over haar en over haar excentriciteit als verbindend in onze familie.

Met wie voel je je verbonden? En wat betekent dat in de praktijk? Een Farizeeër die Simon blijkt te heten, voelt zich verbonden met Jezus. Hij nodigt hem tenminste uit voor een maaltijd. Is het uit vriendschap? Uit loyaliteit? Of zou het een statussymbool zijn? Zou het een eer zijn als een vooraanstaande rabbi je gast wil zijn? De evangelist laat het in het midden. Wij mogen dat invullen. Jezus is te gast bij deze Simon en ligt bij hem aan tafel. Voor ons is dat een beetje lastig voor te stellen. In de Romeinse tijd lagen mensen aan tafel, op ligbedden. Een beetje zoals wij bij yoga op een matje liggen bij de liggende oefeningen op de buik. Zodoende kan er iemand achter Jezus staan bij zijn voeten.

En dan gebeurt er iets opmerkelijks. Een onbekende vrouw is binnen gekomen. Voor ons is ze onbekend, voor de gasten niet. Er staat dat ze bekend stond als zondaar. In zekere zin zijn wij allen zondaar, maar bij haar wordt het expliciet vermeld. Wat haar zonden zijn, staat er niet bij. Dat weten we niet. Wat we wel weten is dat ze verbinding zoekt. Het lijkt erop dat ze gebukt gaat onder haar schuldgevoel. Ze stort haar tranen uit over Jezus' voeten en zalft die met olie. Wat haar beweegt, horen we niet. Zelf zegt ze helemaal niets. Ze handelt alleen. In stille en liefdevolle aandacht. Deze vrouw praat niet, maar ze handelt. Ze raakt aan. Ze beweegt en is bewogen. Ze beweegt door Jezus' voeten aan te raken, én ze beweegt door traditionele grenzen te doorbreken. Als vrouw komt ze een mannengemeenschap binnen. Dat doet ze heel bescheiden, ze blijft achter Jezus, ze kijkt hem niet aan. Tegelijkertijd handelt ze vastberaden. Ze droogt hem af met haar haren. Ook daarmee doorbreekt ze een grens. Vrouwen werden niet geacht hun haren te laten zien. Het verhaal krijgt er bijna iets sensueels van. De vrouw lijkt een vorm van intimiteit te zoeken. Wat ze doet, doet ze met liefde. Ze geeft Jezus haar vertrouwen in een voor haar vijandige omgeving. En daarmee doorbreekt ze de traditionele normen.

Simon de Farizeeër is ook bewogen. Maar dan onaangenaam bewogen. Hij kan er niet zo goed tegen als er normen overschreden worden. Als we hem zouden vragen het thema 'Liefde is....' aan te vullen, vermoed ik dat hij zou zeggen: Liefde is binnen de lijntjes kleuren. Liefde is je houden aan de regels, liefde is gehoorzaam zijn. Jezus zou hem graag een andere kant van de liefde willen laten zien. Hij vertelt een korte gelijkenis over schuld kwijtschelden. Wie zou er het meest dankbaar zijn? Toch degene die een grote schuld kwijtgescholden is.

Dan maakt Jezus het persoonlijk. Hij laat Simon zien dat ook hij in zekere zin schuldig is. Jezus laat Simon in de spiegel van zijn eigen liefdeloosheid kijken. Simon heeft Jezus niet de gelegenheid gegeven zijn voeten te wassen, Simon heeft hem niet begroet, niet zijn hoofd gezalft. Met andere woorden: Simon heeft geen verbondenheid getoond. Je zou bijna denken dat het inderdaad vanwege status is, dat Simon Jezus heeft uitgenodigd. En

niet omdat hij zich nu zo met Jezus verbonden voelt. Want dan had hij Jezus wel gelegenheid gegeven zijn voeten te wassen. Dan had hij Jezus wel begroet. Simon heeft heel snel een oordeel klaar over deze vrouw, maar zijn eigen gebreken ziet hij niet. Misschien is dat wel wat Jezus bedoelt als hij vergeving met liefde verbindt. Wie vergeving ontvangt, is in staat liefde te geven. Wie liefdevol met de ander verbonden is, is ook in staat te vergeven, of andersom: wie in liefdevolle verbondenheid berouw toont, is in staat vergeving te vragen. Zo iets denk ik dat hij zou kunnen bedoelen. Dat is tegelijk een aansporing om anderen te vergeven, om niet te oordelen. De naamloze vrouw zoekt verbinding met Jezus en krijgt vergeving. De farizeeër met de naam Simon zoekt status, maar krijgt een berisping. Liefde is: durven buiten de lijntjes te kleuren, grenzen te doorbreken. Liefde is: houden van mensen en daarna pas onderhouden van regels. Liefde is: vergeving zoeken, niet oordelen. Liefde is verbinden, liefde is samen doen.

Amen